

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 10. Multi ex eadem captivitate se liberant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

CAPUT

X

Multi ex eadem captivitate se liberant.

Felix parentum occursum.

Barbarum mulierem feliciter in flumen se precipitantem.

Triennis puer à morte servatus.

Baptizatur.

CENTUM & quindecim Ethnicorum capita Ignatius Abiaru ex communi dispersione unicâ in expeditione contraxerat, inter quos juvenis binarum sororum, quas ab Mamalucis abductas, & fratris sui, quem ab iisdem occisum, non sine probabili conjecturâ rebatur, jacturam inconsolabiliter lamentabatur. Is ubi ad Mbororeum oppidum pervenit, inter eos qui ad novorum hominum spectaculum ventitârant, ad litus majorem è sororibus ab aliis excursoribus alibi reptam invenit. Eodem planè die, supervenientibus aliis emissariis, inter redemptos fratrem repererunt, ingenti utrimque lætitiâ: vix ab hoc concursu tertia pars horæ effluxerat; cùm sororem natu minorem ex hostium unguibus ereptam in aliâ turbâ ventitare cernunt. Qui tum fuerit felicissimi quaternionis sensus, frustra est enarrare. Primariæ nobilitatis Indus, & uxor cum filiâ, Gualachorum Mamalucorumque metu, Christianæ professionis desiderio, ad Mbororenses confugere peroptantes, deficiente navigio, & frustra ad transmittendum Urvaicam tentato vado, imminentibus licet hostibus, trajectionem aggredi natatione ausi sunt. Mater filiolum humeris gestabat, Indus utrumque succollatione sublevabat, donec ad medium fluminis progressi, defectissimis viribus, sese à profuente rapi sinerent, & indubiè periissent, ni Deus veræ religionis candidatos sanctioribus aquis reservasset. Cùm enim jam prope essent ut interirent, cymba, unde unde advecta, rectâ ad pereuntes descendit, quam ascendentes facili negotio aliud littus tenuerunt: ubi alios quinque è popularibus suis ejusdem propositi repererunt: quibuscum ad Mbororeum navigando, quam quærebant libertatem, colla suavi Christi jugo submittentem, invenere. Casiqui cujusdam, Mamalucorum metu in abditis sylvis degentis, uxor temerè sylvas ingressa, in tygridem multâ fame & rabie timendam inciderat, & ut sit, immensis clamoribus timorem testata, maritum ad fugam, injecto metu, aliorum impulerat, existimantem ab latronibus uxorem suam rapi. Interea uxor ad littus Urvaicæ fugiendo progressa, inter urgentem feram & fluvium, tanquàm inter scillam & carybdim, deprehensa, dubitabat quid conducibilis sibi foret, an ab tygride cruentam mortem, an ab præterfluente fluvio suaviorem præstolari. Sed dubium diremit insultans fera, cujus primo impetu levi declinatione evitato, consilio in necessitatem verso, mulier in Urvaicam ex alta crepidine præcipitem se dedit, natandoque ad scopulosam fluminis insulam pervenit; eo ferme temporis momento, quo illac transibant nostri Mbororenses, qui sceminam admittentes, ad oppidum revexerunt: paucis quàm appulerat interjectis diebus, maritus Urvaicæ legens littora in aliam exploratorum turbam incidit, à quibus se non gravatè passus est eodem deportari. Mbororeum ingredienti prima omnium uxor, utriusque cum inexplicabili voluptatis sensu, occurrit. Ad Acaraguaia littus captivam Indam, fatigatione morboque pænè enectam, cum trienni filio, inter cætera fugæ impedimenta Mamaluci reliquerant, quæ paucis post diebus miserabili fato concessit. Quid faceret triennis puer in vasta solitudine sine domo, sine victu, & solus? lacrymaretur? nullus aderat, qui consolaretur: matrem amplecteretur? sed qui mortua blandiretur? Dextellâ tamen os, oculosque matris identidem explorabat, delicias suas appellitans, & urgente fame ex emortuis uberibus lac, quod supererat, sugebat. Amore matris instigante, nec ipso scetore ab cadavere abigi poterat: deficiente lacte, ut est sagax vivendi cupidus, grana tritici Turcici hinc inde temerè sparsa rependo collegit, & vix natis dentibus trivit, vitam utcumque sustentans. O Dei prædestinantis ad gloriam opus singulare! duobus ab obitu matris diebus contigit, ut turma Apostolicorum venatorum illac iter haberet, qui dum sedulo prædam indagant, puerum reperere, putrido scerentique matris cadaveri impositum, pænè jam emortuum: quo spectaculo nec lacrymas commiserationis, nec indignationis in tantæ crudelitatis authores continere potuerunt. Sepultâ matre, puellulum ad Mbororenses Socios detulerunt, ab quorum uno sanctificationis lavacro ablutus, quarto post mense, cœlestis civitatis jure à Deo donatus est. Non procul ab eodem Acaraguaia Indam iidem reperere, cui, quòd ultra progredi non posset, Mamalucorum crudelissimus crura ita cremaverat, ut ossa nuda apparerent. Hanc excursorum unus humeris delatam, Cœli viâ, quam

sequenti

sequenti die inilit, indicatâ, Sacerdos noster post catechesim Baptismo initiavit. Indus, inter suos primarius, ejusque uxor, filium septemdecim annorum, & septennem filiam, utriusque delicias, perdiderant, quos à Mamalucis abactos rebantur: sed dum infortunium suum domi nostræ lamentantur, adolescens cum litteris aliunde venit: atque is erat tristium parentum filius, qui ut patrem matremque vidit, & vicissim parentes filium agnovère. in mutuos amplexus ruentes, ea lætitiæ signa dedère, ut ad insolitas gestulentium aggratulationes accurrerint omnes ferè Mbororei incolæ, & advenæ, inter quos filiola septennis reperta, quæ utrumque parentem & fratrem hianti ore, & expansis brachio is unâ omnes invitabat. Nihil feciùs uterque parens & frater uno concursu, quaquà potuère, puellulam amplexati gratias Deo non ingrati solverunt; idem facientibus Sociis pro renovato Sancti Eustachii exemplo. Felix etiam fuit duorum Indorum fortuna, qui à prædonibus ad pabulandum missi, eo usque progressi sunt, quò cymbam undequaque pertusam offenderent, quâ triginta leucas summâ felicitate emens, auspiciis & suavoribus Mbororensibus, salutare aquas postulatam venère, & obtinuère. Juvenis, corporis formâ spectabilis, uxoris sortem, quam aut mortuam, aut captivam rebatur, inconsolabiliter deplorabat: sed dum Mbororeum unâ viâ pergeret, aliâ videt uxorem ventitare, ex quo occurso conjectari licet, quis fuerit amantissimorum conjugum sensus. Pluribus hujusmodi eventibus ad hunc annum pertinentibus, ne similibus rerum narratione fastidium paream, scribere supersedeo, satis fecisse ratus, si dixerò Mbororeum oppidum inopinatis affinium consanguineorumque occuribus, solemnibus plurimorum Baptismis, & crebris providentiæ Divinæ favoribus, fuisse festivum. Satis constat sexcenta capita, Mbororensium excursorum operâ, aut è dæmonum antiquo dominio, aut Mamalucorum captivitate, summo labore fuisse redempta. Eò verò processit quorundam caritas, ut non dubitarent ægros, humeris impositos, viginti & triginta leucarum itinere, per scopulos & sylvas, ne animatum remedio carerent, reportare. Porro plerisque supra à me recensitis, suâ manu Franciscus Lupercius Provincialis ritè abluit, dum pro munere Paranæ & Urvaicæ Socios inspectum venit.

*Inopinatis
parentum
occurfus.*

*Sexcenti re-
dempti.*

VENIENTI ad primum Paranæ oppidum Provinciali, honoris ergò ex plerisque coloniis occurrere ducentæ Neophytorum cymbæ, festivo apparatu ludicram in fluvio pugnam instituentes, aliis interim in littore aut voce, aut variis Musicæ artis instrumentis, adventum ejus celebrantibus. In singula oppida per vias frondosis arcibus conspicuas, inter hilariorum ostentamenta inducebatur; tantâ gentis alacritate, propensioneque animorum, ut ubique Provincialis sibi aggratularetur, quòd contigisset oculis videre hoc opus dexteræ Excelsi, quæ ex lapidibus istis suscitârat tot filios Abrahæ. Neminem ipse indonatum dimittebat, grana vitrea, acus, aciculas, cultros, ferramenta, vestes acu pictas, & hujusmodi res novis hominibus gratissimas dividens. Tempa ubique reperit nitida, cultuque conspicua. In plerisque oppidis infantes, & adultæ gentis homines quamplurimos, Christianis undis abluit; Patribus id ultrò volenti cupienti que, in aliquot solamen dignitatis, plerumque ab Apostolicis his functionibus abstinere coactæ, concedentibus. Et quia præter Provincialatûs officium jussus erat ab Mutio Vitelleseo Generali Visitatorem, ut vocamus, agere, viginti novorum oppidorum ad Paranam & Urvaicam positurum res opportunis ordinationibus stabilivit. Singulis oppidis præerant bini Socii, distributum tempus in varias functiones, aliquoties à me relatas, habentes; summo manè, ubi per horam mente Deum oraverant, rem sacram faciebant, adstantibus incolarum plerisque: peracto Sacrificio, gentis primores Patribus se sistebant: quid ruri agendum: quæ terræ portio colenda, metendâve: quò iter suscipiendum: cui rei invigilandum: utrum piscatio, venatio, vel carnificina instituenda, exponebant: neque enim in his principiis quodlibet cui-libet licebat, nisi etiam institutoribus suis luberet. Singulis annis Socii, ex Regis Catholici indulto, Magistratum, dignitatesque splendidi nominis eligebant, quibus rebus paulatim gens nova ad politicam vitam formabatur. Porro hi Neophyti,

**CAPUT
XI.**

Franciscus
Lupercius
Paranam &
Urvaicam
lustrat.

*Alacriter
excipitur.*

*Sociorum
exercitatio-
nes ordina-
tionibus sta-
bilis.*

*Sociorum
officia.*

oppido-